

[Hauberg.]

mig, at man maaske i Udvalget kunde finde en Form for at imødekomme de Interesser, der paa dette Omraade berettiget er fremme eller kommer frem, at man maaske kunde finde en Vej til at hjælpe disse Smaafolk, saaledes at Hjælpen maaske staar i Forhold til den Indtægt, de har. Her er der et Omraade, hvor der maaske var al rimelig Grund til at lægge Hovederne i Blød for at finde en Udvej, saaledes at Smaafolk i Fremtiden bedre kunde komme paa lige Hammel med dem, der har Raad til at gennemføre Friskolen.

Undervisningsministeren (Hartling):

Jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger. Det glæder mig, at det ærede Medlem Hr. Hauberg var enig med mig i min Hovedbetragtning angaaende Forsømmelser.

Det ærede Medlem vilde hævde, at det Tilskud, der vil blive givet Friskolerne efter Lovforslaget, ligger saa højt, at det er til Skade for Friskolerne selv. Det synes jeg nu — selvfølgelig maa enhver have Lov til at gøre sig sine Betragtninger derom —, men jeg synes nok man kunde overlade til Friskolerne at skønne, om de var ude i nogen stor Fare i saa Henseende, hvad jeg ikke tror de er, for det er absolut rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen sagde, og jeg for øvrigt ogsaa, at der stadig kræves et betydeligt Offer, og dette Offer er i Virkeligheden ganske overordentlig betydeligt, hvis der skal grundlægges en ny Friskole. Det kan blive et betydeligt Offer for Forældrene. Det er Grunden til, at jeg er standset ved Forslagets Tilbud i saa Henseende; jeg synes, det er rimeligt.

Det ærede Medlem Frk. Inger Merete Nordentoft sagde, at Staten har Pligt til nu i 1946 at støtte Forsøgsskolars Oprettelse. Deri er jeg ikke uenig, men det er jo det, vi gør. Staten støtter i høj Grad Friskolerne her, endda i saa høj Grad, at det ærede Medlem synes, det er for meget af det gode. Altsaa, vi er ikke uenige om, at Staten skal støtte dem. Det, vi er uenige om, er to Ting. Det er for det første, om det er heldigt med en stor Statsforsøgsskole eller kommunale Forsøgsskoler. Jeg har fra første Stund, da denne Tanke blev rejst — og det er mange Aar siden —, været uhyre betænkelig derved. Jeg ser en stor Fare derved. Det skal jeg ikke uddybe nærmere i Dag, men jeg vil gerne sige, at bag en saadan Skole maa der dog staa en interesseret Forældrekreds, der virkelig er med til det, og saa er vi jo inde paa Frisko-

letanken. Jeg synes, det vilde være noget af en Ulykke, om Staten lavede en saadan Skole og tvang et Distrikts Børn ind i den. Det synes jeg ikke kan lade sig gøre i vort Land.

Saa vil jeg føje til — det er det andet Punkt —, at jeg tror ikke saa forfærdelig meget paa det, men kalder videnskabelig Kontrol. Jeg tror i det hele taget, at Skolepsykologi er en udmærket Videnskab, men at den ikke i Øjeblikket har naaet et Resultat, som man kan bygge paa. Dertil har det vist sig for ofte, at man skifter Meninger og Anskuelser. Jeg tror altsaa ikke, det haster saa stærkt med dette. Der er en Række Prøver, der kan gøres med fuld videnskabelig Kontrol, men det er alt sammen noget ydre og ikke saa forfærdelig betydningsfuldt. Derfor tror jeg stadig, at en Forsøgsskole ad privat Vej med den store Støtte, den nu kan faa fra Staten, er det rigtige.

Det ærede Medlem Hr. Paul Holt spurgte, om den Friskole, der gav en videregaaende Undervisning end Folkeskolen, kunde faa Tilskud efter denne Lov. Ja, selvfølgelig kan den det, det er et Mindstemaal, der er sat i § 1. Der er ingen, der siger, at man ikke maa lære Børnene noget mere, end Folkeskolen gør. Det er slet ikke det, Sagen drejer sig om. Sagen drejer sig om, hvorvidt vi kan gaa med til at give de smaa private Skoler, som kan rejse sig rundt omkring i Kommunerne med den ene Op-gave at terpe nogle Børn op til Mellemskoleprøven, Tilskud paa samme Maade som Friskolerne. Det er det, jeg har udtalt min Betænkelse ved, og jeg er stadig betænkelig derved.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Paul Holt har Ordet for en meget kort Bemærkning.

Paul Holt: Den højtærede Minister gik ikke ind paa Betragtningen, hvordan disse private Eksamensskoler i ret stor Udstrækning er opstaaet. De er netop begyndt som frie Skoler baaret af en bestemt Idé, og disse Ideer bærer disse Skoler den Dag i Dag.

Nu har vi faaet den højtærede Ministers Tilsagn om, at en Skole, der giver en virkelig fyldig Undervisning, f. Eks. en privat Skole, der kan give en Undervisning, som svarer til den, der kan gives i Mellemskolen, kan faa Understøttelse; men den kan altsaa ikke faa det, hvis den fører op til Eksamen. Højst mærkværdigt!